

بسمه تعالی

۱ - مقدمه

۲ - معرفی پژوهشکده آمار

۱-۲- موادی از اساسنامه پژوهشکده آمار (وابسته به مرکز آمار ایران)

۲-۲- ارکان پژوهشکده آمار

۲-۲-۱- معرفی هیات امنا

۲-۲-۲- معرفی رئیس پژوهشکده

۲-۲-۳- معرفی شورای پژوهشی

۲-۳- گروههای پژوهشی

۲-۳-۱- گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

۲-۳-۲- گروه پژوهشی پردازش دادهها و اطلاع رسانی

۲-۳-۳- گروه پژوهشی طرحهای فنی و روشهای آماری

۲-۴- گروه خدمات آموزشی

۲-۵- دبیرخانه شورای فرهنگ دانشنامگی آمار

۲-۶- امور اداری و مالی

۳ - فعالیت های گروههای پژوهشی

۳-۱- گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

۳-۲- گروه پژوهشی پردازش داده ها و اطلاع رسانی

۳-۳- گروه پژوهشی طرحهای فنی و روشهای آماری

۴- فعالیت های گروه خدمات آموزشی

۴-۱- سمینارها

۴-۲- برنامه های آموزشی

۵ - فعالیت های دبیرخانه شورای فرهنگ دانشنامگی آمار

۶ - فعالیت های مستقل از گروهها

۷- فعالیت های اداری و مالی

۷-۱- امور اداری

۷-۲- امور مالی

۷-۳- کارپردازی

۸ - بازدید کنندگان

مقدمه

از سوی دیگر نقش تحلیلهای آماری در پژوهشهایی که در زمینههای گوناگون صورت می‌گیرد، نیاز به استفاده از تجربه و تخصص در زمینه علم آمار را آشکار ساخته است. افزودن لزوم و اهمیت ارتباط بین جامعه دانشگاهی و بازار تولید و مصرف آمار به این موارد، به آشکار شدن زمینه بزرگی برای فعالیت که تقریباً دست نخورده باقی مانده، می‌انجامد. در چنین موقعیتی تاسیس پژوهشکده آمار گامی اساسی برای پاسخگویی به این مجموعه نیازهاست.

در دنیای صنعتی امروز، نقش و اهمیت آمارهای دقیق و بهنگام و تحلیل‌های آماری در برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری و ارزیابی حیاتی تلقی شده و هر روز جنبه‌های تازه‌ای از شئون زندگی انسانی در معرض ارزیابیهای آماری قرار می‌گیرد. اکنون آمار بعنوان یکی از ابزارهای مهم توسعه پایدار مورد توجه سازمانهای ملی و بین‌المللی قرار دارد و به تبع این توجه، گوناگونی و پیچیدگی نیازهای آماری بیش از پیش جلوه‌گر می‌شود. این مسایل رسالت مراکز آماری کلیه کشورها بویژه کشورهای در حال توسعه را که بسترهای لازم برای تولید آمار را در اختیار ندارند، سنگین‌تر می‌کند. در این میان همراهی با حرکت‌های بین‌المللی نیز مستلزم صرف نیروی کارشناسی فراوان و همچنین اجرای طرحهای متنوع و کسب تجربه است.

۲- معرفی پژوهشکده آمار

۲-۱- مoadی از اساسنامه پژوهشکده

آمار (وابسته به مرکز آمار ایران)

مقدمه

به منظور پاسخگویی به بخشی از نیازهای پژوهشی در زمینه آمار و اطلاعات در نظام آماری کشور، پژوهشکده آمار وابسته به مرکز آمار ایران که در این اساسنامه به اختصار «پژوهشکده» خوانده می‌شود بر اساس مجوز شماره ۲۲/۱۷۴۵ مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۸ شورای گسترش آموزش عالی تأسیس شده و بر طبق مفاد این اساسنامه و قوانین، مصوبات و مقررات مربوط اداره می‌شود.

ماده ۱- اهداف

- ۱- ارتقای کیفیت فرآیند تولید و توزیع آمار و اطلاعات در نظام آماری کشور
- ۲- دستیابی به بهترین و مناسبترین فنون و روشهای تولید و توزیع آمار و مسایل مربوط به آن، شناخت مشکلات و ارایه طریق برای رفع آنها
- ۳- ارتقای توانمندیهای پژوهشی کشور در زمینه مسایل مربوط به آمار
- ۴- همکاری پژوهشی با مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور به منظور ارتقای کیفیت فعالیتهای پژوهشی.

ماده ۲- وظایف پژوهشکده که با توجه به

اهداف فوق انجام می‌گیرد عبارتند از:

۱- مطالعه و تعیین اولویتهای پژوهشی در زمینه آمار

۲- اجرای طرحهای پژوهشی در زمینههای مربوط به روشهای تولید آمار، تجزیه و تحلیل آماری، پردازش و استخراج اطلاعات و اطلاع رسانی آماری

۳- ایجاد زمینه مناسب برای همکاری با وزارتخانه‌ها، سازمانها و شرکتهای دولتی، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، در جهت ایجاد امکانات پژوهشی

۴- برقراری ارتباط با مؤسسات علمی و پژوهشی داخل و خارج کشور با رعایت ضوابط و مقررات مربوط

۵- برگزاری همایشهای علمی و پژوهشی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط

۶- انتشار کتاب و نشریه در زمینههای مرتبط با فعالیتهای پژوهشکده طبق ضوابط و مقررات مربوط

۷- ارایه جدیدترین اطلاعات آماری مورد نیاز پژوهشگران

ماده ۳- پژوهشکده از تاریخ تصویب دارای شخصیت حقوقی مستقل است.

ماده ۴- محل فعالیت پژوهشکده در تهران می‌باشد.

ماده ۵- ارکان

الف- هیات امنا

ب- رییس

ج- شورای پژوهشی

۲-۲- ارکان پژوهشکده آمار

۲-۲-۱- معرفی هیات امنا

هیات امنای پژوهشکده آمار طبق اساسنامه متشکل از رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا نماینده وی، رییس مرکز آمار ایران، رییس پژوهشکده آمار، و نیز سه تا پنج تن از شخصیت‌های علمی - فرهنگی که نقش موثری در توسعه و پیشرفت پژوهشکده داشته باشند، می‌باشد.

اعضای هیات امنا در سال ۷۹ عبارت بوده‌اند از:

- دکتر محمدرضا عارف

رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

- دکتر مصطفی معین

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

- دکتر عباسعلی زالی

رییس مرکز آمار ایران

- دکتر حمیدرضا نواب‌پور

رییس پژوهشکده آمار

- دکتر علی عمیدی

دانشیار بازنشسته دانشگاه شهید بهشتی

- آقای حمید خالقی مقدم

عضو هیات علمی دانشگاه

علامه طباطبایی

۲-۲-۲- معرفی رییس پژوهشکده

دکتر حمیدرضا نواب‌پور متولد ۱۳۳۴ در تهران، دارای Ph.D. آمار از دانشگاه ایالتی

ماده ۱۲- پژوهشکده از نظر مقررات مالی مشمول قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب مورخ ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ مجلس شورای اسلامی و سایر مقررات مربوط می‌باشد.

ماده ۱۳- اعضای هیات علمی پژوهشکده از نظر مقررات استخدامی و نحوه انتخاب و گزینش (علمی و عمومی) تابع ضوابط و مقررات جاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشند.

ماده ۱۴- فضا، امکانات و تجهیزات پژوهشکده باید مطابق با ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

ماده ۱۵- پژوهشکده تابع کلیه قوانین، مقررات، ضوابط و آیین‌نامه‌های مربوط مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

۲-۲-۳- معرفی شورای پژوهشی

شورای پژوهشی پژوهشکده آمار طبق اساسنامه دارای ترکیب زیر است:

- رییس پژوهشکده
- معاون پژوهشی پژوهشکده*
- مدیران گروههای پژوهشی
- خانم فریده باقری
- مدیر گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی
- آقای غلامرضا ایزدی
- مدیر گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی
- خانم فاطمه هرنندی
- مدیر گروه پژوهشی طرحهای فنی و روشهای آماری
- دو تا پنج تن از اعضای هیات علمی
- دکتر محمدرضا فقیهی
- عضو هیات علمی پژوهشکده آمار
- دکترای آمار از دانشگاه لیدز انگلستان
- با ۲۰ سال سابقه اجرایی و آموزشی
- دکتر محمدقاسم وحیدی اصل
- عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی
- دکترای آمار از دانشگاه اورگان آمریکا
- با ۲۲ سال سابقه آموزشی و پژوهشی
- دکتر غلامرضا برادران خسروشاهی
- عضو هیات علمی دانشگاه تهران
- دکترای ریاضی از دانشگاه کرنل آمریکا
- با ۲۷ سال سابقه آموزشی و پژوهشی

آیوا در آمریکا و استادیار دانشگاه علامه طباطبایی می‌باشد. سوابق اجرایی ایشان به شرح زیر است:

- ۱۳۶۱ - ۱۳۶۵، مدیر امور مناطق - سازمان برنامه و بودجه
- ۱۳۶۵ - ۱۳۶۶، مدیر امور عمومی - سازمان برنامه و بودجه
- ۱۳۶۶ - ۱۳۷۰، تحصیل در دوره دکترا
- ۱۳۷۱ - ۱۳۷۲، معاون تحقیق و توسعه مرکز آمار ایران
- ۱۳۷۲ تاکنون، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی
- ۱۳۷۵ - ۱۳۷۹، معاون مطالعات و پژوهشهای آماری مرکز آمار ایران
- ۱۳۷۹، رییس پژوهشکده آمار

دکتر حمیدرضا نواب‌پور رییس پژوهشکده آمار

* منصوب نگردیده است.

۲-۳-۳- گروههای پژوهشی

در حال حاضر پژوهشکده آمار دارای سه گروه پژوهشی می باشد.

۲-۳-۱- گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

اهم وظایف این گروه عبارتند از:

۱. اجرای طرحهای پژوهشی در زمینههای مربوط به چالشهای اقتصادی
۲. مطالعه و ارایه الگوهای مناسب برای برآورد اطلاعات موردنیاز در بخشهایی که چارچوب مشخص برای آمارگیری ندارند و یا آمارگیری از آنها مقرون به صرفه نمی باشد.

۳. مطالعه و ارایه راهحلهای مناسب برای محاسبه و تهیه شاخصهای تعدیل کننده موردنیاز برای تبدیل کمیتهای اقتصادی از قیمت جاری به قیمت ثابت
۴. مطالعه توصیههای بین المللی در زمینههای مرتبط با حسابهای ملی و انطباق آن با مقتضیات کشور

۵. همکاری با مرکز آمار ایران در زمینه طرحهای حسابهای ملی

اعضای این گروه عبارتند از:

- فریده باقری، کارشناس ارشد اقتصاد از دانشگاه شهید بهشتی با ۱۳ سال سابقه
- نسرين افتخاری، کارشناس ارشد برنامه ریزی از دانشگاه تهران با ۱۸ سال سابقه کار

۲-۳-۲- گروه پژوهشی پردازش دادهها و

اطلاع رسانی

اهم وظایف این گروه عبارتند از:

۱- پردازش دادهها

- بررسی و تحقیق درباره نرم افزارهای جدید
- تهیه کتب و جزوههای آموزشی نرم افزارهای مورد نیاز
- همکاری با سایر گروههای پژوهشی در زمینه پردازش دادهها

۲- اطلاع رسانی

- راه اندازی و نصب سرویس اینترنت و اینترنت
- ایجاد و به هنگام سازی صفحه خانه پژوهشکده
- تشکیل بانکهای اطلاعاتی مورد نیاز
- ایجاد ارتباط با سازمانها، مؤسسات و افراد فعال در امر پژوهش، از طریق اینترنت

۳- پژوهش در زمینه پردازش دادهها و اطلاع رسانی

- پژوهش در زمینه روشهای نوین پاسخ گیری از پاسخگویان
- پژوهش در زمینه داده گزینی پرسشنامههای بی پاسخ
- پژوهش در زمینه شیوههای اطلاع رسانی با کمک IT

- ۴- خدمات ماشینی
- تعمیر و نگهداری سخت‌افزارهای موجود
  - تهیه نرم‌افزارهای جدید
  - نگهداری شبکه محلی
- اعضای این گروه عبارتند از:
- غلامرضا ایزدی، کارشناس ارشد آمار از دانشگاه شیراز، با ۲ سال سابقه
  - محمدرضا فقیهی، دکترای آمار از دانشگاه لیدز انگلستان
  - حسن رنجی، کارشناس ارشد آمار از دانشگاه تربیت معلم، با ۲ سال سابقه
  - حسن توکلی کارشناس آمار از دانشگاه علامه طباطبایی، با ۴ سال سابقه
- ۲-۳-۳- گروه پژوهشی طرحهای فنی و روشهای آماری
- اهم وظایف این گروه عبارتند از:
- ۱- اجرای طرحهای پژوهشی با هدف بررسی و ارزیابی روشهای عملی ممکن برای کاهش خطاهای نمونه‌گیری و غیرنمونه‌گیری در آمارگیری‌ها و بطورکلی ارزیابی راهکارهایی برای افزایش بهره‌وری طرحهای آماری
  - ۲- مطالعه و بررسی روشهای نوین آماری
  - ۳- ارزیابی راهنمایی‌های لازم به سازمانها و ارگانهای مختلف کشور در زمینه طرحهای آماری
- ۴- انجام مشاوره‌های علمی و تبادل تجربه با واحدهای دانشگاهی، مراکز پژوهشی، انجمن‌ها و شخصیت‌های علمی
- ۵- ارزیابی راه‌حل‌های عملی برای بهنگام نمودن چارچوب‌های آماری
- ۶- شناسایی و ارزیابی آمارهای ثبتی
- ۷- طراحی طرح برای تولید آمارهای جدید موردنیاز نظام تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی
- ۸- تجزیه و تحلیل آمارهای تولید شده به منظور معرفی راه‌های استفاده بهینه از آن
- ۹- بررسی روشهای ارتقای فرهنگ و دانش آماری در جامعه
- اعضای این گروه عبارتند از:
- فاطمه هرنندی، کارشناس ارشد آمارحیاتی از دانشگاه تهران با ۱۶ سال سابقه
  - زهره فلاح محسن خانی، کارشناس ارشد آمار از دانشگاه تربیت معلم، با ۲ سال سابقه
  - طاهره حسینی دهکردی، کارشناس آمار از مؤسسه آموزش عالی آمار و انفورماتیک، با ۱۶ سال سابقه
  - مریم جوادی، کارشناس آمار از دانشگاه شهید بهشتی، با ۷ سال سابقه

۲-۴- گروه خدمات آموزشی

اهم وظایف این گروه به شرح زیر می باشد:

- ۱- طراحی و برگزاری دوره های آموزشی متناسب با اهداف پژوهشکده
  - ۲- اجرای برنامه های آموزشی به سفارش مرکز آمار ایران
  - ۳- تهیه امکانات و ملزومات و زمانبندی اجرای دوره های آموزشی
  - ۴- آموزش عمومی کارکنان پژوهشکده
  - ۵- برگزاری سمینارهای علمی ماهانه پژوهشکده
- اعضای این گروه عبارتند از:

- غلامرضا ایزدی، سرپرست گروه خدمات آموزشی
- هوشنگ مدنی، کارشناس ادبیات فارسی از دانشگاه تهران، با ۳۲ سال سابقه
- حمیدرضا معظمی گودرزی، کارشناس ارشد آموزش زبان انگلیسی از دانشگاه تربیت مدرس، با ۲۹ سال سابقه

۲-۵- دبیرخانه شورای فرهنگ دانشنامگی

آمار

شورای فرهنگ دانشنامگی آمار به منظور تهیه فرهنگ دانشنامگی آمار از اسفند ۱۳۷۵ شروع بکار کرده و دایره المعارف تهیه شده توسط آقایان جانسون و کوتز را مبنای کار خود قرارداده است. فرهنگ مذکور متشکل از ۹ جلد اصلی و

۴ جلد تکمیلی و شامل ۴۲۰۷ عنوان می باشد. همچنین شورا تهیه مدخلهای فرهنگ و گزینش معادلهای فارسی مناسب برای عناوین مورد اشاره را در دستور کار خود قرار داده است. اهم وظایف دبیرخانه شورا به شرح زیر می باشد:

- ۱- استخراج مدخل فرهنگ و ارایه آن به شورا جهت واژه گزینی، داده آمایی مدخل و اصلاحات نهایی
  - ۲- ارسال مقالات به مترجمان، ویراستاران و سرویراستاران رسم الخط فارسی و پیگیری انجام کار
  - ۳- داده آمایی مقالات
  - ۴- انجام اصلاحات مقاله ها بعد از ویرایش، سرویراستاری رسم الخط فارسی
  - ۵- صفحه بندی مقالات جهت تهیه مجله های فرهنگ فارسی
  - ۶- مقابله مقالات در مراحل چهارگانه بالا
  - ۷- هماهنگی بین اعضای شورا جهت تشکیل جلسات
- اعضای دبیرخانه عبارتند از:

- محمود چلوویان، کارشناس ارشد آمار از دانشگاه صنعتی امیرکبیر، با ۴ سال سابقه، مسئول دبیرخانه
- مریم برخورداری، کارشناس آمار از دانشگاه علامه طباطبایی، با ۱ سال سابقه
- محبوبه کاظمی، کارشناس آمار از دانشگاه علامه طباطبایی، با ۱ سال سابقه

۲-۶- امور اداری و مالی

مجموعه اداری و مالی پژوهشکده متشکل از افراد زیر است:

- حسین جابری مطلق، مسئول کارپردازی، فوق دیپلم حسابرسی از انستیتو تکنولوژی آمار و حسابداری، با ۳۵ سال سابقه
- غلامعباس لطفی، مسئول کارگزینی و خدمات، دیپلم، با ۱۵ سال سابقه
- حمیدرضا شکیبایی، مسئول امور مالی، دیپلم با ۱۱ سال سابقه
- هنگامه یزدانپناه، مسئول دفتر رییس، دیپلم با ۱۵ سال سابقه
- بهارک مهینی، کارشناس آمار از دانشگاه علامه طباطبایی مسئول دفتر گروههای پژوهشی

۳- فعالیتهای گروههای پژوهشی

در اولین سال فعالیت، تجهیز و آماده‌سازی پژوهشکده در اولویت کار تمام کارکنان قرار داشت. در عین حال برخی طرحهای پژوهشی که پیش‌تر در مرکز آمار ایران آغاز گردیده بود در پژوهشکده ادامه یافت. همزمان با آن شورای پژوهشی با تعریف و تصویب چالش‌های نظام آماری چارچوب کاری گروهها برای تعریف طرحهای پژوهشی را مشخص نمود.

۳-۱ گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

- طرح تعیین چارچوب مناسب برای آمارگیری از فعالیتهای اقتصادی

هدف: تعیین میزان اشکالات موجود در چارچوبهای مورد استفاده برای آمارگیری از فعالیتهای اقتصادی به تفکیک نوع فعالیت، و تعیین چارچوب مناسب

همکاران طرح:

- فریده باقری (مسئول طرح)
- فاطمه هرندی
- مریم جوادی
- افسانه یزدانی، کارشناس ارشد آمار و کارشناس دفتر طرحهای فنی و چارچوبهای آماری

آزمایشگاه رایانه

- مطالعات تطبیقی به منظور تهیه مقالات

سرشماری نفوس و مسکن

در این ارتباط ۸ مقاله مطالعه، ترجمه و تلخیص گردیده است.

- تنظیم بودجه سالانه پژوهشکده

فریاده باقری، مدیر گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

۲-۳ گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و

اطلاع‌رسانی

- سرویس و تعمیر رایانه‌های موجود از ابتدای فعالیت

- تهیه رایانه‌های جدید مطابق با نیازهای پژوهشکده

- گسترش و اصلاح شبکه محلی پژوهشکده (در حال حاضر شبکه پژوهشکده شامل سه دستگاه کامپیوتر Server با سیستم‌های عامل Novell Netware 4.12، Windows NT 4.0 و Slackware، و Linux 7.0 و ۳۰ ایستگاه کاری می‌باشد).

- استقرار سیستم دریافت اطلاعات از طریق ماهواره و ارتباط نامتقارن اینترنت با سرعت 400 Kb/S

- تهیه نرم افزارهای جدید مورد نیاز گروههای پژوهشی و پژوهشگران و نصب و راه اندازی آنها

- تهیه بانک اطلاعاتی دوره‌های آموزشی

- تجهیز کلاس درس و آزمایشگاه رایانه به PC پروژکتور و سیستم صوتی

- همکاری در برگزاری دوره‌های آموزشی

- بررسی و تهیه نقشه جدید شبکه محلی و انجام عملیات مقدماتی جهت تغییر ساختار شبکه پژوهشکده از توپولوژی

خطی (BUS) به ستاره‌ای (STAR)

۳-۳ گروه پژوهشی طرحهای فنی و روشهای آماری

- پیشنهاد طرحی برای برآورد خالص کم‌شماری در سرشماری عمومی نفوس مسکن ۱۳۸۵

هدف: دستیابی به روشهای علمی مناسب برای ارایه برآوردهایی از خالص خطای پوشش در سرشماریهای عمومی نفوس و مسکن و تعدیل نتایج آن
همکاران طرح:

- محمدرضا فریدروحانی، دانشجوی دکترای آمار کاربردی دانشگاه شهید بهشتی (مسئول طرح)
- یدا...واقعی، دانشجوی دکترای آمار حیاتی (دانشگاه تربیت مدرس) و کارشناس دفتر طرحهای فنی و چارچوبهای آماری
- زهره فلاح محسن خانی
- محمداقبر حقیقی انارکی، کارشناس آمار و کارشناس بازنشسته مرکز آمار ایران (مشاور طرح)

روش کار:

ابتدا با انجام تحقیقات کتابخانه‌ای و استفاده از شبکه اینترنت روشهای گوناگون تعدیل نتایج سرشماریهای عمومی نفوس و مسکن شناسایی و مورد بررسی قرار گرفت، سپس با توجه به ویژگیهای این روشها و وضعیت

- راه اندازی امکان دریافت تصویر از ماهواره به صورت دیجیتال و آنالوگ
- ارتباط با سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی کشور از طریق یک خط استیجاری
- برقراری ارتباط با شبکه علمی دانشگاههای کشور و شبکه جهانی (Internet) از طریق سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی کشور
- اخذ IP های لازم جهت تعریف آدرس e-mail و ایجاد صفحه خانه پژوهشکده
- عملیات مقدماتی تهیه صفحه خانه پژوهشکده آمار و آمایش بخشی از اطلاعات مربوط.

غلامرضا ایزدی، مدیر گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی و سرپرست گروه خدمات آموزشی

نتایج طرح نیز در تابستان ۷۹ توسط پژوهشکده آمار منتشر گردید.

- طرح پیش‌بینی جمعیت استانهای کشور برای سالهای بین دو سرشماری با استفاده از روش مدل‌های برآورد ناحیه کوچک

هدف:

- تعیین روش بهینه برای پیش‌بینی جمعیت کل و نواحی جغرافیایی کشور (حداقل استان) در فاصله بین دو سرشماری
- پیش‌بینی جمعیت کل کشور و استانها در فاصله بین دو سرشماری ۷۵ و ۸۵ به منظور رفع نیاز پژوهشگران و برنامه‌ریزان

همکاران طرح:

- محمدرضا فریدروحانی (مسئول طرح)
- یدا...واقعی
- زهره فلاح‌محسن‌خانی
- صدرالدین موسوی بلادی (کارشناس ارشد جمعیت‌شناسی و کارشناس مدیریت آمارهای اقتصادی-اجتماعی خانوار)

مراحل کار:

- شناسایی روشهای پیش‌بینی جمعیت در علوم جمعیت‌شناسی و آمار

موجود در کشور (عمدتاً فقدان اطلاعات ثبتی قابل اعتماد) چنین نتیجه شد که قابل اعتمادترین روش برای برآورد خالص کم‌شماری در سرشماریها و تعدیل نتایج آن، در کشور ما، روش نمونه‌گیری بازشماری است. به این مفهوم که در فاصله کمی پس از اجرای سرشماری و تحت شرایطی کنترل شده، نمونه‌ای از جامعه انتخاب و مجدداً مورد آمارگیری قرار می‌گیرد. با مقابله اطلاعات این آمارگیری و سرشماری، میزان کم‌شماری و اضافه‌شماری مشخص می‌شود و در نتیجه خالص خطای کم‌شماری بدست می‌آید. این گروه پس از تعیین روش مطلوب به تعیین اصول کلی طرح بازشماری پیشنهادی برای سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۸۵ پرداخته است. چنانچه این طرح بازشماری در سال ۸۵ به دنبال سرشماری اجرا شود، می‌توان به نتایج تعدیل یافته جمعیت کل و زیرنواحی موردنظر دست یافت.

این طرح در تابستان ۷۹ خاتمه یافت و گزارش آن در چند نسخه تهیه شده که یک نسخه آن برای زمینه‌سازی اجرای طرح بازشماری در سال ۸۵، به دفتر طرحهای فنی و چارچوبهای آماری مرکز آمار ارسال گردیده است. نتایج این طرح در سمیناری در مهر ماه ۷۹ در پژوهشکده ارائه شد.

سفارش دهنده طرح : معاونت امور فرهنگی

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

همکاران طرح:

- طاهره حسینی دهکردی (مسئول

طرح)

- فریده باقری

- مریم جوادی

- فرشته امیرفریار، کارشناس زبان،

کارشناس بازنشسته مرکز آمار

ایران

- زهرا نجفی، کارشناس اقتصاد،

کارشناس دفتر طرحهای فنی و

چارچوبهای آماری

روش کار:

- شناخت و تعیین محدوده بخش فرهنگ

- شناخت سازمانها و نهادهای دست‌اندرکار امر

فرهنگ

- مطالعه و بررسی آمارهای فرهنگی در سایر

کشورها

- بررسی نتیجه کار گروه «تعیین اقلام آماری و

شاخص‌های مورد نیاز در برنامه‌های توسعه»

در بخش فرهنگ

- بررسی نتایج کار گروه «تهیه مفاهیم و

تعاریف استاندارد» در بخش فرهنگ

- بررسی مستندات طرح سیستم اطلاعات نهاد

ریاست جمهوری در بخش فرهنگ

- بررسی تاریخچه پیش‌بینی‌های جمعیتی در

ایران و سایر کشورها، روشهای مورد

استفاده برای پیش‌بینی، سازمانهای متولی امر

و سطوح جغرافیایی پیش‌بینی‌ها

- انتخاب روش مناسب برای پیش‌بینی

جمعیت استانهای کشور با توجه به

شرایط موجود

- برآورد جمعیت استانها در سال ۱۳۷۶

لغایت ۱۳۸۵ به روش انتخاب شده

- تهیه گزارش نهایی

طبق برنامه پیش‌بینی شده این طرح در سال ۸۰

به پایان می‌رسد.

با استفاده از نتایج این طرح مرکز آمار یا

پژوهشکده می‌توانند پیش‌بینی‌های جمعیتی در

فواصل بین سرشماریها را انجام داده و رسماً در

دسترس کاربران قرار دهند.

- طرح تهیه شاخص‌های فرهنگی**هدف:**

- تعیین اقلام آماری بخش فرهنگ

- تعیین شاخص‌های آماری بویژه

شاخص‌های تهیه و ارزیابی

برنامه‌های توسعه در بخش فرهنگ

- تعیین روش مناسب تولید هر یک از

اقلام آماری، محدوده جغرافیایی هر

قلم و مناسب‌ترین متولی تولید آن

مراحل کار: این طرح در دو مرحله انجام می‌شود:

مرحله اول: با استفاده از تجارب سایر کشورها و مطالعه طرح فنی آنها، امکان تغییر روش نمونه‌گیری این طرح و کاهش حجم نمونه آن بررسی می‌شود تا امکان اجرای طرح به صورت فصلی و استانی فراهم گردد.

مرحله دوم: در صورت منفی بودن نتیجه مرحله اول، با مطالعه روشهای برآورد زیرناحیه‌ای، امکان استفاده از نتایج طرح - که با حجم نمونه مناسب و در سطح کل کشور ایتیمم شده است - برای برآوردهای استانی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

- طرح تعیین روش مناسب آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار

هدف: بازنگری طرح هزینه و درآمد خانوار از دیدگاه روش اطلاع‌گیری، ساختار پرسشنامه و اقلام آن، به منظور کاهش خطاهای غیر نمونه‌گیری ناشی از استفاده از روش نامناسب جمع‌آوری اطلاعات

همکاران طرح:

- فاطمه هرنندی (مسئول طرح)
- بتول فاضلی، کارشناس ارشد جمعیت‌شناسی، کارشناس دفتر آمارهای ثبتی و هماهنگی اطلاعات آماری

- بررسی سیستم اطلاعات آماری و فعالیتهای سازمانها و نهادهایی که در بخش فرهنگ فعال هستند

- تعیین اقلام و شاخصها و روش تولید آنها

- تهیه گزارش

این گروه بخشی از کار را انجام داده و برای ادامه کار نیاز به اطلاعات حاصل از طرح «آمارگیری جامع فرهنگی کشور» دارد.

- بازنگری طرح فنی آمارگیری از اشتغال و بیکاری

هدف: هدف کلی این طرح، ارزیابی طرح آمارگیری از اشتغال و بیکاری از دیدگاه روش نمونه‌گیری و روشهای برآورد بکار رفته در آن می‌باشد. چنانچه بتوان برای دقت ثابت حجم نمونه طرح را کاهش داد، امکان اجرای فصلی آن که موردنظر مرکز آمار می‌باشد، فراهم می‌شود.

همکاران طرح:

- فاطمه هرنندی (مسئول طرح)
- مریم جوادی
- طاهره حسینی دهکردی
- افسانه یزدانی
- علی اکبر مظهری، کارشناس آمار و کارشناس دفتر طرحهای فنی و چارچوبهای آماری

- مریم جوادی
- ارزیابی نتایج طرح آزمایشی و رفع اشکالات احتمالی
- فریده باقری
- تهیه گزارش نهایی
- طاهره حسینی دهکردی
- در حال حاضر پرسشنامه و روش اطلاع‌گیری مشخص گردیده و اجرای طرح آزمایشی و ارزیابی نتایج آن در سال ۸۰ پیش‌بینی شده است.
- حاجیه‌فلاح احمدسرگورابی، کارشناس ارشد جامعه‌شناسی
- محمدصادق عوض علیپور، کارشناس ارشد اقتصاد و کارشناس مدیریت آمارهای اقتصادی و اجتماعی خانوار

مراحل کار:

فاطمه هرندی، مدیر گروه پژوهشی طرحهای فنی و روشهای آماری

- مطالعه تجربیات سایر کشورها و مشخص کردن نکات مفید آن با توجه به شرایط ویژه کشور
- بررسی طرح جاری آمارگیری از هزینه درآمد خانوار
- بررسی طرح بانک مرکزی برای آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار
- بررسی نتایج حاصل از طرح مطالعاتی «مقایسه دو شیوه اطلاع‌گیری از هزینه و درآمد خانوار»
- طراحی و تهیه پرسشنامه متناسب با روش اطلاع‌گیری تعیین شده
- استفاده از طبقه‌بندی استاندارد COICOP برای کدگذاری و طبقه‌بندی اقلام هزینه
- طراحی نهایی پرسشنامه
- آزمایش شیوه جدید اطلاع‌گیری و پرسشنامه در چند استان

۴- فعالیت‌های گروه خدمات آموزشی

۴-۱- سمینارها

- روشهای تعدیل نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن.

ارایه کنندگان: محمدرضا فریدروحانی،
یدا... واقعی، محمدباقر حقیقی

تاریخ ارایه: ۲۷ مهرماه ۱۳۷۹

چکیده: بر اساس نتایج طرحی که در این‌باره اجرا گردیده است، در این سرشماری نخست به مسایل مربوط به سرشماری از قبیل فرایند و سازمان سرشماری، پوشش سرشماری، و منابع بروز خطا در سرشماریها پرداخته شد و سپس روشهای مختلف برآورد کم شماری خالص مورد مقایسه قرار گرفت.

- بازه اطمینان دقیق برای قابلیت اعتماد تجربی یک قطعه (احتمال بقا) با استفاده از یک توزیع پیوسته.

ارایه کننده: محمود چلویان

تاریخ ارایه: ۹ آذرماه ۱۳۷۹

چکیده: محاسبه قابلیت اعتماد تجربی قطعات تولید شده به روش دقیق، احتیاج به توزیع طول عمر محصول دارد که

معمولا در دسترس نیست. یک راه سریع و مستقل از توزیع، استفاده از قابلیت اعتماد تجربی می‌باشد. اما فواصل اطمینان معمول با استفاده از خاصیت مجانبی بدست می‌آید و دقیق نیست. در این سرشماری یک بازه اطمینان دقیق برای قابلیت اعتماد تجربی یک قطعه با استفاده از یک توزیع پیوسته بدست آمده و با بازه‌های بزرگ نمونه‌ای مقایسه شد.

- تعداد نمونه لازم برای ساخت بازه اطمینان همزمان با پهنای ثابت برای مقایسه‌های دوبه‌دوی چند جامعه نرمال

ارایه کننده: محمود چلویان

تاریخ ارایه: ۱۴ دی ماه ۱۳۷۹

چکیده: برای ساخت بازه اطمینان همزمان با پهنای ثابت برای مقایسه‌های دوبه‌دوی چند جامعه نرمال، ثابت می‌شود که نمی‌توان با یکبار نمونه‌گیری چنین بازه‌ای را بنا کرد. به همین دلیل لازم است از نمونه‌گیری دنباله‌ای استفاده شود. در این سرشماری با استفاده از روش نمونه‌گیری دنباله‌ای خالص، سطح اطمینان، بازه اطمینان، و تعداد نمونه لازم که خود یک متغیر تصادفی است به روش دقیق و تقریبی بدست آمده و با هم مقایسه شد.

۴-۲- برنامه‌های آموزشی

- تحلیل عاملی با SPSS

سفارش دهنده: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی
 ارائه کنندگان: دکتر نواب‌پور- غلامرضا ایزدی
 تعداد شرکت کنندگان: سه دوره ، در هر دوره ۲۰ نفر
 زمان دوره: بهمن و اسفند ماه ۷۹ جمعا به مدت ۳۰ ساعت

- آشنایی با مفاهیم آمار کاربردی

سفارش دهنده: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی
 ارائه کنندگان: دکتر نواب‌پور- غلامرضا ایزدی
 تعداد شرکت کنندگان: ۱۸ نفر
 زمان دوره: مرداد ماه ۷۹ به مدت ۶۰ ساعت

- کارگاه آموزشی آمار برای گزارشهای

توسعه ملی انسانی

سفارش دهنده: مرکز آمار ایران- سیاب
 ارائه کنندگان: آقایان Jurado و Pandi
 تعداد شرکت کنندگان: ۳۲ نفر
 زمان دوره: آبان ماه ۷۹ به مدت ۶۰ ساعت

- کارگاه آموزشی SAS

سفارش دهنده: پژوهشکده آمار
 ارائه کننده: محمود چلویان
 تعداد شرکت کنندگان: ۵ نفر
 زمان دوره: آذر ماه ۷۹ به مدت ۱۶ ساعت

۵- فعالیتهای دبیرخانه شورای فرهنگ

دانشنامه آمار

در سال ۷۹ دبیرخانه شورا فعالیتهایی به شرح زیر داشته است:

- برگزاری ۱۸ جلسه شورا.
  - ارجاع ۱۴ مقاله به اساتید برای ترجمه.
  - دریافت ۳۵ مقاله ترجمه شده از اساتید.
  - ویرایش ۵۷ مقاله ترجمه شده.
  - اصلاح مقالات و صفحه بندی آنها.
- به این ترتیب از ابتدای فعالیت شورا تا کنون موارد زیر انجام پذیرفته است:
- برگزاری ۱۲۶ جلسه شورا.
  - ارجاع ۷۶۲ مقاله به اساتید برای ترجمه.
  - دریافت ۳۸۳ مقاله ترجمه شده از اساتید.
  - ویرایش ۱۰۰ مقاله ترجمه شده.
  - معادل‌یابی ۴۲۰۷ عنوان.

کلاس درس

۶- فعالیتهای مستقل از گروه‌ها

- طرح مطالعات تطبیقی آمارهای ثبتی

هدف: بررسی تجربیات و وضعیت سایر کشورها در زمینه نظام آمارهای ثبتی، متولی این نظام، نحوه پیاده سازی، روشهای اجرایی، تعاریف، مسایل و مشکلات و کاربردهای آن در آمارگیری‌ها

فواید: در واقع نتایج طرح به ابهام‌های موجود کارشناسان پاسخ گفته و زمینه را برای پایه‌گذاری ارکان نظری نظام آمارهای ثبتی و بکارگیری روشهای علمی در این باره فراهم می‌نماید. بعلاوه تجارب اجرایی در این زمینه و جایگاه سازمانی متولی نظام آمارهای ثبتی در سایر کشورها به یافتن الگوی مناسب اجرایی در کشور کمک می‌کند.

همکاران طرح:

- غلامرضا ایزدی (مسئول طرح)
- حسن توکلی
- فریده باقری
- سهیلا دمندان، کارشناس ارشد آموزش زبان انگلیسی ازدانشگاه علامه طباطبایی و کارشناس دفتر امور بین‌الملل
- فرزانه جامعی، دانشجوی کارشناسی ارشد آمار از دانشگاه شهید بهشتی

می نمود. در واقع مهم ترین نتیجه طرح پی بردن به یک زمینه بزرگ از چالش های مرکز آمار ایران و به تبع آن پژوهشکده آمار می باشد. براین اساس تصمیم گرفته شد که ادامه بررسی ها در چارچوب شاخه های مختلف مرتبط با موضوع آمارهای ثبتی صورت گیرد. این طرح با توجه به درخواست مدارک تهیه شده توسط دفتر آمارهای ثبتی، نیمه تمام ماند.

- برگزاری جلسات بررسی مباحث مطرح آماری در منطقه و جهان

این جلسات با اهداف زیر آغاز گردیده است:

- آشنایی با موضوعات مطرح در

زمینه آمارهای رسمی در سطح

منطقه و جهان

- ارتقای دانش آماری پژوهشگران

- تعریف عناوین پژوهشی مورد نیاز

در این جلسات که در اواخر سال ۷۹ آغاز

گردیده است ابتدا بررسی گزارش های

دوازدهمین نشست اسکاپ در تایلند در

دستور کار قرار گرفت و موضوعات کاری

زیر تعریف شد:

- معرفی ائتلاف پاریس ۲۱ از طریق

سمیناری در بهار سال ۸۰

- شروع کار درباره آمارهای محیط

زیست

- شروع کار درباره طرح آمارگیری

گذران وقت به منظور تکمیل آمارهای

جنسیتی

- محمد نورمحمدی، کارشناس ارشد

آمار از دانشگاه شهید بهشتی و

کارشناس دفتر آمارهای ثبتی و

هماهنگی اطلاعات آماری

- علیرضا زاهدیان، کارشناس ارشد

آمار از دانشگاه تربیت مدرس و

کارشناس دفتر آمارهای ثبتی و

هماهنگی اطلاعات آماری

- محمدعلی خطیبیون، کارشناس آمار

از دانشگاه شیراز و کارشناس دفتر

آمارهای ثبتی و هماهنگی اطلاعات

آمار

روش اجرا:

در ابتدا مراجعه به کتابخانه های دانشگاه ها،

مرکز آمار ایران و سازمانهای دارای سابقه در

این زمینه، مراجعه به پایان نامه های کارشناسی

ارشد و دکترا، مراجعه به مجلات آماری و

مقالات کنفرانس ها، و جستجو در شبکه

اینترنت بعنوان استراتژی جستجو تعیین گردید.

در ادامه مکاتبه با صاحب نظران و ارسال

پرسشنامه به مراکز آماری کشورهای انتخاب

شده نیز در دستور کار قرار گرفت.

آنچه از مجلات و مستندات کنفرانس ها بدست

آمد به همراه نتایج جستجو در اینترنت، چنان

گستره وسیعی از مفاهیم، نوع برخورد،

روش های اجرا، کاربردها، و مسایل و مشکلات

را پیش رو نهاد که نتیجه گیری و جمع بندی در

چارچوب یک طرح شش ماهه را ناممکن

- تهیه راهنمای طرحها و نشریات مرکز

آمار ایران

هدف:

- اطلاع رسانی به منظور استفاده از نتایج

طرحهای آمارگیری توسط کاربران و نیز

تولیدکنندگان آمار

- ارائه الگویی به مرکز آمار برای ایجاد

پایگاه اطلاعاتی طرحهای آمارگیری

(آمارهای تولیدی سایر سازمانها)

فوائد: اطلاع رسانی مناسب و جلوگیری از

دوباره کاریها در زمینه تولید آمار، امکان دسترسی

مناسب کاربران به نتایج آمارگیریها

همکاران طرح:

- فریدون بذرافکن، کارشناس ریاضی از دانشگاه

تهران، کارشناس بازنشسته مرکز آمار ایران

(مسئول طرح)

- طاهره حسینی دهکردی

- مهرانگیز چنگیزی، کارشناس زبان، کارشناس

دفتر آمارهای ثبتی و هماهنگی اطلاعات

آماري

روش کار:

ابتدا دو نوع پرسشنامه برای طرحها و نشریات

طراحی گردیده و برای دریافت اطلاعات به

مدیریت های موضوعی مرکز آمار ارسال

گردید. بعد از تکمیل و بازگشت پرسشنامه ها،

عملیات بررسی، ویرایش، هماهنگ سازی و

تکمیل اطلاعات صورت گرفت و ویرایش

اول برای اصلاح به مدیریتها ارسال شد. پس

از اعمال نظر مدیریتها، نتایج تحت عنوان

"راهنمای طرحها و نشریات مرکز آمار ایران"

منتشر گردید.

همکاران انتشار:

- هوشنگ مدنی

- هنگامه یزدان پناه

- مطالعه برخی از روش های برآورد ناحیه

کوچک در دو حوزه کلاسیک و بیزی

هدف: ارائه روشهایی برای برآورد نرخ بیکاری

در استانهای کشور بدون انجام

نمونه گیری جداگانه

همکاران طرح:

- محمد طاهری منزله، دانشجوی کارشناسی

ارشد آمار، دانشگاه علامه طباطبایی

- علیرضا خوشگویان فرد، دانشجوی کارشناسی

ارشد آمار، دانشگاه علامه طباطبایی

مراحل کار:

- گردآوری روشها: از آنجا که منابع مکتوب در

این زمینه در قالب مقاله موجود است،

روشهای مورد نظر از درون مقالات

استخراج شد.

- تجربه عملی: در این مرحله روشهای تدوین

شده با داده های واقعی برای برآود «نسبت

بیکار استانی» به کار گرفته می شود و میزان

دقت آنها مقایسه می گردد.

تا کنون مرحله اول تقریبا به پایان رسیده است.

- معرفی پژوهشکده و فراخوان طرح

پژوهشی

پس از شروع به کار پژوهشکده، طی نامه‌ای به گروه‌های آمار دانشگاهها، ضمن معرفی مختصر پژوهشکده، تمایل به ایجاد زمینه‌های همکاری با دانشگاهها و حمایت پژوهشکده از پژوهش‌های بنیادین به ایشان اعلام گردیده و خواسته شد پیشنهادهای خود برای اجرای طرح پژوهشی در گرایش‌های مختلف را تا تاریخ‌هایی که در نامه ذکر شده بود به پژوهشکده ارسال نمایند.

۷- فعالیتهای اداری و مالی

در سال ۷۹ با توجه به نوپا بودن پژوهشکده، فعالیتهای اداری و مالی و تجهیز پژوهشکده از حجم بالایی برخوردار بوده است:

۷-۱- امور اداری

امور اداری پژوهشکده آمار از مرداد ماه سال ۷۹ آغاز به کار نموده است. مواردی که در طی سال از سوی امور اداری انجام گرفته عبارتند از:

- ۱- راه اندازی پایگاه اطلاعاتی مناسب در جهت کنترل حضور و غیاب
- ۲- راه اندازی بایگانی مناسب
- ۳- راه اندازی دبیرخانه
- ۴- تلاش در جهت امور رفاهی کارکنان
- ۵- تلاش در جهت انتقال پرونده کارکنان منتقل شده به پژوهشکده آمار

۲-۷- امور مالی

امور مالی پژوهشکده آمار در مرداد ماه سال ۱۳۷۹ رسماً فعالیتهای مالی خود را به شرح زیر آغاز کرد:

۱- دریافت موافقتنامه از سازمان مدیریت و

برنامه ریزی بنام پژوهشکده آمار

۲- افتتاح حسابهای بانکی بنام پژوهشکده

۳- ثبت اعتبارات پژوهشکده در دفاتر

۴- بستن قراردادهای تحقیقاتی با پیمانکاران

۵- تنظیم اسناد هزینه بر اساس اسناد و مدارک

۶- تهیه و تنظیم لیستهای حقوق و پرداخت

حقوق و مزایای کارکنان

۷- ارتباط با وزارت امور اقتصادی و دارایی

و سازمان مدیریت و برنامه ریزی، و سایر

موسسات در رابطه با انجام امور جاری

پژوهشکده

۸- ارسال صورتحسابهای مالی به وزارت

امور اقتصادی و دارایی و دیوان محاسبات

کشور

۳-۷- کارپردازی

کارپردازی پژوهشکده آمار نیز در مرداد ماه

۷۹ آغاز به کار نموده و با توجه به روند

فعالیت‌های تجهیز پژوهشکده نسبت به تهیه

اقلام گوناگون مورد نیاز اعم از اداری،

دفتری، تاسیساتی، صوتی و تصویری و....

اقدام نموده است.

۸- بازدید کنندگان

در سال ۷۹ افرادی از سازمانهای بین‌المللی، نهادهای داخلی و دانشگاهها از پژوهشکده آمار بازدید نمودند. این افراد عبارتند از:

- آقای شو (Xu) معاون نماینده مقیم UNDP در ایران و آقای فرزین مدیر برنامه‌های وی.

- جمعی از اساتید دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی

- اعضای شورای اجرایی انجمن آمار

- جمعی از دانشجویان آمار دانشگاه اصفهان

- آقای مصلح‌الدین نماینده مقیم UNFPA در ایران و آقای میرمطهری معاون وی.

جمعی از کارکنان پژوهشکده آمار